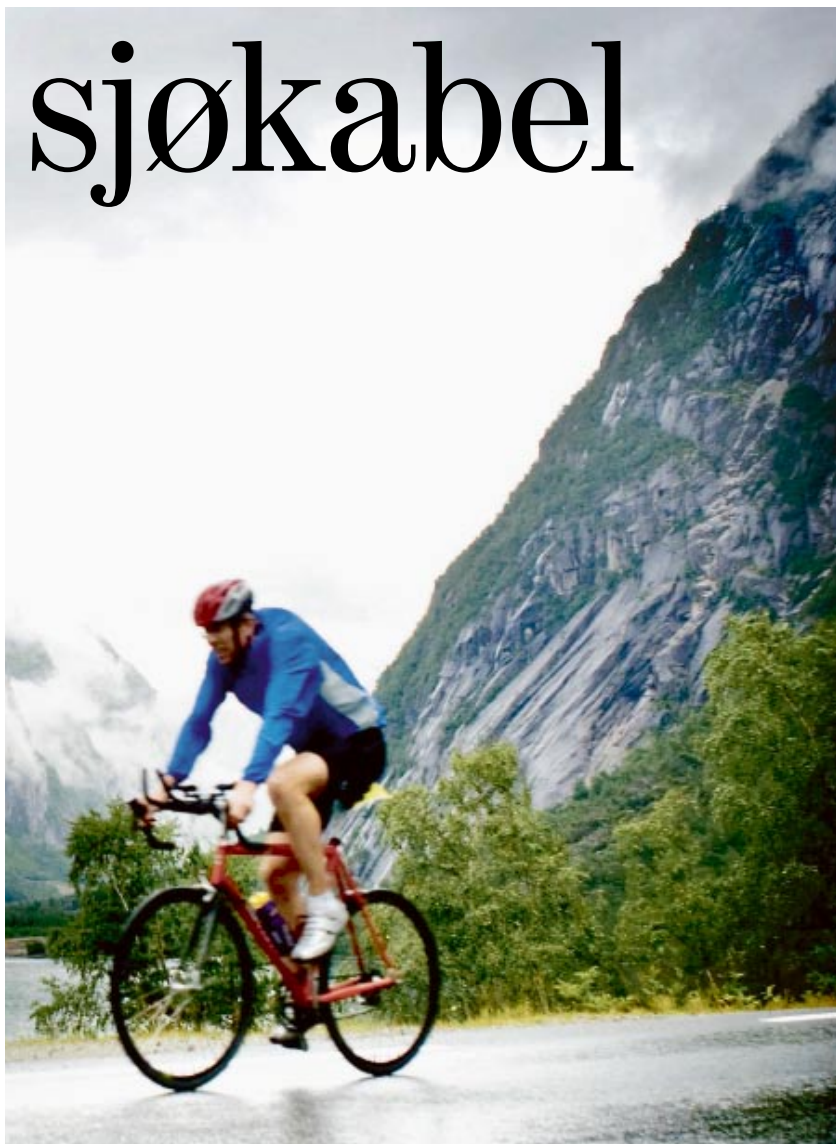

sjøkabel

Skatt og marked, ikke snurrepiperier

INNLEGG Klimatiltak

Sammenhengen mellom utslipp av klimagasser og værendringene er etter hvert anerkjent, men den politiske viljen til å endre utviklingen begrenser seg til symbolhandlinger. Det siste grepet er de grønne sertifikatene, som er som å plastre en kreftsvulst. Sertifikatene kommer på toppen av et annet byråkratisk skalkeskjul, nemlig kjøp og salg av utslippkvoter.

Disse virkemidlene er byråkratiske snurrepiperier, oppfunnet av politikere som ikke tør ta ondet ved roten.

Overforbruket av energi kan bare snus av vesentlige høyere priser på energi, men ingen politikere tør gå til valg på det løftet, så lenge folket tror at deres redning er billig energi.

Jeg var finanspolitisk talsmann for Venstre på 1990-tallet og

agiterte for at vi skulle innføre grønne skatter. Skatter som ville gjøre det dyrt å forurense og å overforbruke knappe ressurser, men Ap og Høyre sto sammen om å innføre utslippkvoter isteden. Begge har allergi mot å pålegge forbrukere og næringsliv flere skatter, selv om Venstre agiterte med at disse skatteinntektene skulle brukes til å redusere inntektskattene. Alle er imidlertid enige om at vi bør erstatte fossil energi med fornybar, og det siste påfunnet er altså grønne sertifikater.

Det enkle ville jo være å legge betydelig høyere skatt på fossil energibruk og lavere på fornybar, for slik å vri forbruket i miljøvennlig retning. Det ville også være god pedagogikk overfor forbrukerne, som bare ved å se på prisene kunne avgjøre hva som er best for miljøet vårt. Kvotehandelen er helt uforståelig for de aller fleste av oss, og grønne sertifikater vil bare være

pirk i overflaten av det som er tidens store utfordring.

I debatten om monstremaster eller sjøkabel til Bergensområdet er heldigvis spørsmålet reist om behovet for nye overføringslinjer virkelig er der, eller om det finnes andre løsninger. Svaret er jo uhyre enkelt; hvis bergenserne ved selvsyn fikk se at det lønnet seg å spare, at strømmen kostet en liten formue når det er knapphet, og at alternativet var å vri forbruket til billigere strøm andre tider på døgnet, ville Hardangerfjorden bli spart for alle slags overføringsinngrep.

Jeg ville investert milliardene i intelligente strømmålere som til enhver tid viste prisen for brukerne. Det ville naturligvis styre adferden deres i økonomisk og mer miljøvennlig retning.

Markedet er best i stand til å styre adferd og derved å ivareta miljøet.

■ Terje Johansen, siviløkonom

■ ■ ■ Det er mye som kan true en leders autoritet, men dumskap er vel det mest alvorlige, skriver filosof **Einar Øverenget.**

Lederskap og dumskap

INNLEGG Ledelse

«Lederes autoritet er under press fra stigende forventninger om å ta ansvar for medarbeidernes personlige velvære og følelser», hevder Tom Colbjørnsen, rektor ved Handelshøyskolen BI. Som eksempler på forventede egenskaper som raserer lederrollen, nevner han tålmodighet, oppmerksomhet, hjelpsomhet, raushet og tillitsfullhet.

Årsaken til denne grimme utviklingen finner han i det han eplekjekt betegner som den kulørte delen av ledelseslitteraturen. Men her slår eplekjekket over i forvirring. Forventningen om disse egenskapene kommer ikke først og fremst fra ledelseslitteraturen – kulørt eller ei.

Forventningen kommer fra menneskene rundt lederen – ganske enkelt fordi medarbeidere så vel som ledere er mennesker, og mennesker har slike forventninger til hverandre. Om vi skal utforske verden rundt oss, er det viktig at vi ikke korrigerer den før vi begynner å utforske den.

Så kan vi stille følgende spørsmål: Er det en trusel for lederens autoritet at allmennmenneskelige forventninger gjør seg gjeldende i arbeidsfellesskapet?

Jeg tror ikke det. Isåfall har lederen et svært usikkert fundament for sitt lederskap. En kjent leder fortalte meg en gang at den viktigste egenskapen for en leder er at han eller hun faktisk liker mennesker.

Det en leder må gjøre, er jo å lære seg å forholde seg til slike forventninger – ikke fornekte dem eller rynke på nesen av dem. Lederen skal selvsagt være tålmodig, raus, hjelpsom og støttende – jeg mener bestemt at det er gode lederyder – men som med alle dyder må man være i stand til å utøve et visst skjønn hva dosering og mengde angår. «Hvor raus skal jeg være i denne situasjonen?», «Hvor hjelpsom skal jeg være nå?», «Har jeg kanskje vært for tålmodig i det siste?»

Mener Colbjørnsen at den type spørsmål ikke egner seg for en leder? Vil en leder som stiller seg slike spørsmål tære på sin egen autoritet som leder?

Slik jeg ser det dreier klokke lederskap seg ikke minst om evnen til å forstå hvordan man virker inn på andre – og på det

DUMSKAP. Det er mye som truer en leders autoritet, men dumskap er vel det mest alvorlige, skriver Einar Øverenget.

DN mandag

grunnlaget 0ve opp evnen til å reflektere over egne handlinger. Ureflektert lederskap er dumt lederskap.

Aristoteles, en av dyds-etikkens viktigste stemmer (og kanskje en inspirasjon for den kulørte ledelseslitteratur), beskriver et verktøy for å arbeide med dyder: Den gyldne middelvei. Hva er riktig mengde av de gode egenskapene? Mot er en av de klassiske dydene, men hva er riktig mengde mot?

Det kan bli for mye selv av de beste egenskaper. Praktisk klokkskap dreier seg om å utøve et slik skjønn.

Selv det Colbjørnsen ser ut til å betrakte som lederskapets viktigste dyder – å skjære igjennom og bestemme – bør også utøves med klokkskap. Det kan bli for mye av det også. Det er mye som truer en leders autoritet, men dumskap er vel det mest alvorlige.

Opp mot de egenskapene som er beskrevet som odeleggende for lederens autoritet holder Colbjørnsen folkeskikk. Lederen skal ha folkeskikk. Det er nok. Du verden. Et helt resonnement tuftet på et begrep som ikke trenger ytterligere presisering.

Men jeg har sansen for folkeskikk – og om jeg skulle presisere det ville jeg si at det er å finne den rette balansen mellom en rekke forskjellige dyder, blant dem tålmodighet, oppmerksomhet, hjelpsomhet, raushet og tillitsfullhet. Altså de dydene som ifølge Colbjørnsen raserer en leders autoritet.

■ Einar Øverenget, filosof, Humanistisk Akademi